

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

SPRÁVA Z AUDITU POLITÍK SLOVENSKEJ POŠTY, A.S.

II. FÁZA: ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIA PRE SLOVENSKÚ POŠTU, A.S. PODĽA JEDNOTLIVÝCH DECÍZNYCH OBLASTÍ

Február 2015

Autori správy:

Emília Sičáková-Beblavá, Vladimír Pirošík, Gabriel Šípoš, Jaroslav Lexa, Michal Piško

© TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

BAJKALSKÁ 25

827 18 BRATISLAVA

Audit je súčasťou projektu Zvyšovanie transparentnosti v štátom vlastnených spoločnostiach, ktorý je financovaný Open Society Institute v Budapešti. Sumou 3000 eur sa na nákladoch na audit podieľala aj Slovenská pošta, a.s.

OBSAH

POLITIKA PREDAJA NEHNUTELNÉHO A HNUTELNÉHO MAJETKU.....	4
POLITIKA PRENÁJMU NEHNUTELNÉHO A HNUTELNÉHO MAJETKU	5
ODPORÚČANIA PRE OBSADZOVANIE VOLNÝCH PRACOVNÝCH MIEST A POSTOV.....	6
POLITIKA PRÍSTUPU K INFORMÁCIÁM O FUNGOVANÍ SP	9
POLITIKA KONFLIKTU ZÁUJMOV A ETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	10
MEDIÁLNA POLITIKA.....	11
DOTAČNÁ POLITIKA/ FILANTROPIA SP.....	12
VEREJNÉ OBSTARÁVANIE.....	14
ANALÝZA VYBRANÉHO VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA.....	16

POLITIKA PREDAJA NEHNUTELNÉHO A HNUTELNÉHO MAJETKU

Nakladanie s verejným majetkom patrí medzi oblasti, v ktorých vzniká priestor pre potenciálnu netransparentnosť. Odporúčame preto nielen dôsledne dodržiavať príslušné zákonné rámce, ale aj dopracovať internú legislatívnu infraštruktúru Slovenskej pošty, a.s. (SP), s cieľom posilnenia informovanosti verejnosti a zúženia možnosti voľnosti v rozhodovaní.

ODPORÚČANIA:

1. Zverejňovať každoročne na internete SP a príp. aj ďalším spôsobom v mieste obvyklým plán na predaj nehnuteľného majetku. V prípade, že SP pristúpi v budúcnosti k zostavovaniu každoročného plánu na predaj hnuteľného majetku, zverejňovať na internete aj tento.
2. Zvážiť v rámci OS – 75 ďalšiu precíziu dôvodov tzv. „prípadov hodných osobitného zreteľa“, ktoré umožňujú priamy predaj nehnuteľného majetku, t.j. bez aplikácie súťažných metód.
3. Zakotviť pravidlá využívania tzv. „obrátenej“ elektronickej aukcie, a zvážiť jej využívanie aj v prípade, že je len jeden záujemca o nadobudnutie nehnuteľnosti SP.
4. Zvážiť zmenu pravidiel prizývania aktérov verejnej kontroly – zástupcov médií, resp. mimovládnych organizácií (MVO) pozývať k otváraní obálok fakultatívne už od predajov nehnuteľného majetku nad 50 tis. eur, a obligatórne od sumy 100 tis. eur (nie až od sumy 500 tis. eur).
5. Zverejňovať na internete SP zápisnice z rokovania výberovej komisie (VBK) na predaj hnuteľného majetku.
6. V rámci novelizácie OP-188 explicitne stanoviť, že rokovania VBK sú verejné a následne zverejňovať pozvánky na jej zasadnutia na webstránke SP.
7. Pri žiadosti o odkúpenie majetku s rovnakou cenou od interného a externého záujemcu zvážiť nahradenie tzv. automatickej pozitívnej diskriminácie interného záujemcu (čl. 3.7.2.1.1.2. OS – 28) za žrebovanie či inú transparentnú formu.
8. OS – 75 a OP 188 zverejniť aj na webovej stránke SP, nielen na intranete.

POLITIKA PRENÁJMU NEHNUTELNÉHO A HNUTELNÉHO MAJETKU

Príjmy z prenájmu majetku SP tvoria len pri nehnuteľnostiach v poslednom období cca 3 mil. eur ročne. Aj preto je žiaduce mať dobré a transparentné regulačné pravidlá procesov prenájmu.

ODPORÚČANIA:

1. Zverejňovať voľné priestory na prenájom aj na webstránke SP.
2. V prípade, že SP pristúpi v budúcnosti k zostavovaniu každoročného plánu na prenájom (významnejšieho) majetku, tiež ho zverejňovať ako celok na webstránke.
3. Rozširovať a priebežne aktualizovať aj zverejňovanie ponúk na www.trh.sk.
4. Zvážiť v príslušnej internej smernici SP úpravu eliminácie potenciálneho konfliktu záujmov pri rozhodovaní (tak ako je to upravené pri predaji nehnuteľného majetku).
5. Vykonať oslovenie gestorov majetku (napr. raz za pol roka, resp. raz ročne, po uskutočnení inventarizácie), aby nevyužívané hnutelnosti proaktívne ponúkali do prenájmu a nečakali len na doručené žiadosti.
6. Zvážiť k vyhodnoteniu významnejších prenájmov aj prizývanie aktérov verejnej kontroly (médiá, MVO).
7. OS – 28 zverejniť aj na webovej stránke SP, nielen na intranete.

ODPORÚČANIA PRE OBSADZOVANIE VOĽNÝCH PRACOVNÝCH MIEST A POSTOV

Pri audite prístupu k obsadzovaniu voľných pracovných pozícií SP sme identifikovali viaceré slabé miesta, ktoré sa týkajú jednak transparentnosti a voľnosti v rozhodovaní. Z daných zistení vychádzame pri definovaní nasledovných odporúčaní.

ODPORÚČANIA:

Posilnenie transparentnosti:

1. Zverejnenie Organizačnej smernice OS – 33 o získavaní a výbere zamestnancov na internetovej stránke SP a na intranetovej stránke SP.
2. Povinné zverejňovanie informácií o uvoľnenom pracovnom mieste a spôsobe jeho obsadzovania s uvedením dôvodu pre daný prístup. Oznamenie o vyhlásení výberového konania by malo byť zverejnené prinajmenšom na internetovej stránke SP, prípadne aj na externých pracovných portáloch ako je napríklad Profesia.sk. Oznamenie by malo obsahovať minimálne tieto informácie: názov zamestnávateľa; funkciu, ktorá sa obsadzuje výberovým konaním; kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady na vykonávanie funkcie; iné kritériá a požiadavky v súvislosti s obsadzovanou funkciou; zoznam požadovaných dokladov a dátum a miesto podania žiadosti o účasť na výberovom konaní.
3. Povinné zverejňovanie informácie o výstupoch z výberu (uskutočnených rôznym spôsobom) na internetovej stránke SP v sekcii *Kariéra*. Zápisnice z výberových konaní by zas mali obsahovať minimálne charakteristiku obsadzovaného miesta; dátum zverejnenia informácie o voľnom pracovnom mieste; počet a mená uchádzačov; mená, priezviská a titul členov v komisii; sumárne hodnotenie komisie a poradie uchádzačov po hodnotení.
4. Na internetovej stránke SP zverejňovať profesné životopisy riadiacich pracovníkov SP, čo v praxi znamená nasledovné pracovné kategórie:

Pracovná kategória
generálny riaditeľ
riaditelia úsekov
riaditelia sekcií
riaditelia Oblastného riaditeľstva pôšt
vedúci odborov
vedúci strediska
vedúci pošty
vyšší vedúci zamestnanec
nižší vedúci zamestnanec

- Na pravidelnej báze (min. raz ročne) spracovať takú analytickú štatistiku, ktorá by poukazovala na mieru objektívnosti výberu a mieru otvorenosti výberu. To znamená, že pri miere objektívnosti výberu je potrebné evidovať údaje, ktoré budú hovoriť o tom, koľko výberových procesov a na aké druhy pozícií sa udialo prostredníctvom individuálneho pohovoru s využitím testovacích metód, prostredníctvom individuálneho pohovoru bez využitia testovacích metód, prostredníctvom pohovoru výberovou komisiou s využitím testovacích metód a prostredníctvom pohovoru výberovou komisiou bez využitia testovacích metód. Pri miere otvorenosti výberu je zas potrebné viesť štatistiku, ktorá bude hovoriť o tom, koľko výberov bolo otvorených pre interných a externých potenciálnych uchádzačov a informácie o výbere boli dostupné aj na externých portáloch, koľko výberov bolo otvorených len pre interných zamestnancov a dostupných len na interných portáloch (intranet) a koľko výberov nebolo dostupných na žiadnom portáli a navrhovateľ priamo navrhol konkrétnu osobu na dané pracovné miesto.

Obmedzenie voľnosti v rozhodovaní:

- Definovať a prijať pravidlá obsadzovania voľných pozícií v obchodných spoločnostiach, v ktorých má SP majetkovú účasť, a to tak, aby dané pravidlá zabezpečovali výber otvorenou súťažou garantujúcou odbornosť osoby zastupujúcej záujmy SP. Vid' návrh vlády pravidiel výberu, riadenia a odmeňovania zástupcov štátu v orgánoch spoločností s majetkovou účasťou štátu¹.
- Zaviesť explicitnú povinnosť pri vybraných vedúcich pozíciách povinne uskutočňovať výber pomocou komisie a s testovaním. Konkrétne ide o nasledujúce pozície:

¹ <http://www.rokovania.gov.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-130523?prefixFile=m>

Pracovná kategória
riaditelia úsekov
riaditelia sekcií
riaditelia Oblastného riaditeľstva pôšt
vedúci odborov
vedúci strediska
vedúci pošty
vyšší vedúci zamestnanec
nižší vedúci zamestnanec

8. Zaviest' povinnosť pri vybraných vedúcich pozíciách otvoriť výber aj externým záujemcom. Konkrétne ide o tieto pozície:

Pracovná kategória
riaditelia úsekov
riaditelia sekcií
riaditelia Oblastného riaditeľstva pôšt
vedúci odborov
vedúci strediska
vedúci pošty
vyšší vedúci zamestnanec
nižší vedúci zamestnanec

POLITIKA PRÍSTUPU K INFORMÁCIÁM O FUNGOVANÍ SP

„Informácie sú kyslíkom demokracie“: miera otvorenosti verejných inštitúcií a verejnoprávnych korporácií preukázateľne ovplyvňuje v pozitívnom smere aj kvalitu života obyvateľov/klientov. Pomáha totiž budovať pocit dôveryhodnosti a predvídateľnosti rozhodovania a tým aj posilňovať sociálny kapitál.

ODPORÚČANIA:

1. Implementovať tzv. opakované použitie informácií, inštitút prijatý novelou Infozákona (zák. č. 341/2012 Z. z.) s účinnosťou od 1. 12. 2012.
2. Rozpracovať stručný Vnútorý list č. 17/2014– GR-OK zo dňa 6. 5. 2014, resp. prijať osobitný interný riadiaci akt, najmä s cieľom precizácie sprístupňovacieho rozhodovacieho procesu pri ne/poskytovaní informácií na žiadosť (vecná príslušnosť, revízny postup/odvolanie cestou zakladateľa SP, ...).
3. V nadväznosti na verejný prísľub predsedu predstavenstva zverejniť diskutovanú Rámcovú zmluvu o spolupráci medzi SP a Poštovou bankou, resp. aspoň jej relevantné časti.
4. V záujme posilnenia dôvery verejnosti zverejniť na webstránke SP všetky kľúčové platné zmluvy uzavreté do 31. 12. 2010.
5. Kontinuálne zverejňovať informácie aj nad rámec obligatórnych dát (§ 6 ods. 3 Infozákona), t.j. napr. hospodárske ukazovatele (obrat, hospodársky výsledok, návratnosť investície, výška prípadných štátnych dotácií), ďalej počet zamestnancov, počet klientov, objem vybraných tovarov či rozsah služieb, manažérske zmluvy a metodiku odmeňovania, informácie o grantoch, dotáciách a asignácii časti z dane z príjmu, atď.

POLITIKA KONFLIKTU ZÁUJMOV A ETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Inštitucionálna ochrana verejného záujmu pred záujmom osobným, resp. skupinovým pri decíznej činnosti vo verejnom sektore tvorí dôležitú súčasť protikorupčnej infraštruktúry. Samozrejme, za predpokladu, že je funkčná, a nielen formálna.

ODPORÚČANIA:

1. Zvážiť zmenu vykazovania príjmov členov predstavenstva SP - precizovať tzv. „iné príjmy“ rámcovo deklarované v tzv. oznámeniach funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa ústavného zákona o konflikte záujmov, a ich následné zverejňovanie na webstránke SP.
2. Zvážiť podávanie a zverejňovanie tzv. oznámení funkcií... aj členmi dozornej rady SP, resp. i členmi vrcholného manažmentu SP.
3. Zaviest' interný mechanizmus nahlasovania nekalých praktík, ktorý by chránil nahlasovateľa (whistleblowera).
4. Evidovať a zverejňovať nielen počty prepustených, resp. pokutovaných zamestnancov, ale aj etické prešľapy, t.j. nedodržiavanie etického kódexu – firemnej kultúry.
5. Štandardy správania, ktoré bližšie upravujú Poštársky kódex, zverejniť aj na webstránke SP, nielen na intranete.

MEDIÁLNA POLITIKA

ODPORÚČANIA:

Riziká politizácie médií odporúčame riešiť zvýšenou transparentnosťou: zverejňovaním časopisu pre zamestnancov na webe a stručnou ročnou správou o objeme a type inzercie či nákupe periodík.

1. Zverejňovať časopis Poštové zvesti na svojej webstránke.
2. Zverejňovanie na webe pre všetkých (nielen na intranete pre zamestnancov) zvýši kontrolu zo strany verejnosti a zníži tak prípadné tlaky na politizáciu periodika.
3. Zverejniť každý rok správu o nákladoch na vlastný časopis SP, na externú inzerciu a informácie o nákupe periodík.
4. Raz za kalendárny rok by SP na svojom webe ako aj na zasadnutí Dozornej rady predložila zoznam médií, kde si zaplatila inzerciu spolu s objemom v eurách. Podobne by zverejnila aj zoznam tlačенých periodík a počty kusov, ktoré si v danom roku predplácala. V správe je tiež vhodné uviesť náklady spojené s vydávaním Poštových zvestí.

DOTAČNÁ POLITIKA/ FILANTROPIA SP

Hoci rozhodovací proces pri prideloванні dotácií je v SP formálne rozdelený medzi viacero predstaviteľov i orgánov spoločnosti a miera svojvôle sa tak značne oslabuje, v predchádzajúcej fáze auditu sme zistili viacero slabých miest. Ide predovšetkým o nedostatočne definované kritériá pre rozhodovací proces o pridelení podpory a nižšiu transparentnosť vyplývajúcu z nezverejňovania informácií o celom procese. Objem finančných prostriedkov, ktoré SP vynakladá na podporu filantropie, kultúrnych, vzdelávacích či športových aktivít v posledných rokoch prudko rástol a precizovanie rozhodovacieho procesu a zvyšovanie dôrazu na jeho transparentnosť preto považujeme za náležité.

ODPORÚČANIA:

1. Novelizovať *Organizačný postup OP - 198 Účasť SP na projektoch spoločenskej zodpovednosti, sponzoring, prideloovanie grantov, darov a poukazovanie 2 % podielu zo zaplatenej dane* a to stanovením presných kritérií, ktoré SP pri posudzovaní žiadosti o dotáciu, resp. grant posudzuje (napríklad kvalita projektu, jeho verejnoprospešnosť a filantropický charakter, súzvuk projektu s hodnotami SP, možnosť zviditeľnenia SP pri podpore projektu, atď.).
2. SP by mala v Organizačnom postupe stanoviť, aký okruh subjektov a v akých oblastiach sa môže uchádzať o podporu spoločnosti, na aké konkrétne náležitosti projektu alebo oblasti zásahu prihliada a aké naopak neuprednostňuje. Kritériá pre udeľovanie dotácií, resp. grantov by mali byť čo najpresnejšie popísané, aby sa obmedzila miera subjektivity pri ich vyhodnocovaní. Do Organizačného postupu je možné zakomponovať aj váhu jednotlivých kritérií.
3. Najmä pri daroch, ale aj pri ďalších formách podpory, možno v Organizačnom postupe ponechať aj právo vrcholných orgánov SP prihliadnuť na osobitý zreteľ alebo mimoriadne okolnosti, takéto rozhodnutie by však malo vždy sprevádzať aj zrozumiteľné zdôvodnenie.
4. Organizačný postup s presnými kritériami, ktorými sa SP pri rozhodovaní o podpore žiadateľov riadi, by mal byť zverejnený na webovej stránke SP.
5. Na stránke SP by mali byť pre záujemcov dostupné aj tlačivá žiadostí o pridelenie dotácie, resp. grantu, prípadne aj inej formy podpory.
6. Zverejnené na stránke SP by mali byť aj všetky dotačné, resp. grantové výzvy zo strany SP, ako aj zoznam všetkých žiadateľov, tak úspešných ako i neúspešných a taktiež zápisnice z rozhodovacieho procesu. Pri jednotlivých dotačných, resp. grantových výzvach by mal byť zverejnený i zoznam zamestnancov a orgánov, ktoré o pridelení finančných prostriedkov rozhodovali.

7. Verejne dostupný by mal byť aj archív pridelených a zamietnutých dotácií za niekoľko rokov dozadu, aby si verejnosť mohla transparentnosť dotačnej politiky SP jednoducho overiť. Týmito opatreniami sa zároveň bude SP chrániť aj pred prípadnými podozreniami, že zoznam podporených subjektov tají, keďže ich podporuje na základe osobných záujmov a väzieb predstaviteľov SP. To sa obdobne týka aj všetkých žiadostí o dary, sponzoring či bartre.
8. SP môže zvážiť aj zverejnenie čiernej listiny grantistov, ktorí získali dotácie a nedodržali stanovené podmienky uvedené v príslušnej zmluve.
9. Obdobné pravidlá proaktívneho zverejňovania by mali platiť aj pre proces podpory poukazovania 2 % podielu zo zaplatenej dane.

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Na základe zistení z prvej fázy auditu sme požiadali SP o sprístupnenie súťažných podkladov k niekoľkým nadlimitným verejným obstarávaniam. SP nám zaslalo trojicu súťažných podkladov², z ktorých sme sa podrobnejšie pozreli na nákup triediacich liniek na balíky s predpokladanou hodnotou 10,5 milióna € bez DPH. Podrobnejšie informácie týkajúce sa našich zistení súvisiacich s týmto verejným obstarávaním sa nachádzajú v Prílohe č. 1 tohto dokumentu.

SP je obstarávateľ, ktorý podniká na trhu v Slovenskej republike. Ako obstarávateľovi jej zo zákona o verejnom obstarávaní vyplývajú povinnosti nakupovať tovary, služby alebo stavebné práce cez zákonom určené postupy zadávania zákaziek pri nadlimitných zákazkách. A to napriek tomu, že SP je organizáciou, ktorá musí poskytovať služby na čiastočne otvorenom trhu popri iných podnikateľských subjektoch. Keďže tieto povinnosti vyplývajú z európskych smerníc o verejnom obstarávaní, sú rovnakými povinnosťami zaťažené aj iné subjekty v iných členských štátoch EÚ, ktoré poskytujú poštové služby z pozície obstarávateľa. Nie je to teda výmysel slovenských legislatívcoch alebo poslancov parlamentu.

Cieľom týchto opatrení - zavedenia povinnosti používať verejné obstarávanie, je ochrana čestnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie voľného pohybu osôb, služieb a kapitálu na jednotnom trhu celej Európskej únie.

Opatrenia, ktoré navrhujeme, je preto potrebné vnímať v širšom kontexte. Snaha o dodržanie princípov transparentnosti, princípu nediskriminácie, princípu rovnakého zaobchádzania, princípov efektívnosti a hospodárnosti nebude naplnená, ak na to nebudú vytvorené predpoklady. Ako prvý predpoklad na ich úspešnú realizáciu je potrebné zabezpečiť všetkým fyzickým alebo právnickým osobám plný a neobmedzený prístup ku všetkým dokladom a dokumentom, na základe ktorých môžu zistiť, či sú alebo nie sú tieto princípy a základné myšlienky dodržiavané.

Sme presvedčení, že v súvislosti s vynakladaním finančných prostriedkov je potrebné, aby mali daňoví poplatníci neobmedzený prístup ku všetkým informáciám, na základe ktorých budú vedieť zistiť, či boli tieto prostriedky využité efektívne, hospodárne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

ODPORÚČANIA:

1. Uverejňovať súťažné podklady a ďalšiu dokumentáciu o priebehu postupov zadávania zákazky na svojom profile okamžite po zverejnení verejného obstarávania počas neobmedzeného časového obdobia.

---

² Na nákup triediacich liniek na balíky, na nákup združenej dodávok plynu a na nákup stravovacích poukážok

2. Uverejňovať všetky informácie o zákazkách takým spôsobom, ktorý by umožnil zistiť, ku ktorým verejným obstarávaniam alebo nákupom alebo zmluvám sa vzťahujú a bolo tak možné posúdiť ich efektívnosť.
3. Obmedziť používanie kritéria na vyhodnotenie ponúk cez ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku.
4. Prijatť také opatrenia, ktoré zabezpečia zvýšenie počtu ponúk aspoň na 5 (v súčasnosti predstavuje priemer doručených ponúk podľa portálu tender.sme.sk 1,39 na súťaž).
5. Uvádzať v súťažných podkladoch úplné podmienky na uskutočnenie elektronickej aukcie.
6. Zvážiať vytvorenie kvalifikačných systémov.
7. V prípade uskutočnenia rokovacieho konania bez zverejnenia zabezpečiť hospodársku súťaž s viacerými uchádzačmi.
8. Zabezpečiť zverejňovanie referencií v registri referencií na Úrade pre verejné obstarávanie (pri nadlimitných aj podlimitných zákazkách).

Príloha č. 1

ANALÝZA VYBRANÉHO VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Pri skúmaní uskutočnených verejných obstarávaní sme sa zamerali len na posledné obdobie a vybrané tendre s vysokou predpokladanou hodnotou zákazky. Zaujala nás zákazka na dodanie automatizovaných triediacich liniek³ v hodnote vyššej ako 10,5 milióna eur bez DPH.

V tejto zákazke SP opäť vyžadovala od uchádzačov zloženie zábezpeky ponuky vo výške 500 000 eur. Ako sme už spomenuli v prvej fáze tejto analýzy, požadovanie vysokej zábezpeky môže odradiť potenciálnych uchádzačov od účasti vo verejnom obstarávaní. Na základe analýzy počtu doručených ponúk vieme, že SP získa len 1,39 ponuky na súťaž. Toto číslo je mimoriadne nízke.

Požiadavka na vysokú zábezpeku však nebola jediná, ktorá mohla odradiť dodávateľov od účasti v tejto súťaži. V bode III.I.IV oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania⁴ sa nachádzala požiadavka na úspešného uchádzača, aby do 7 dní odo dňa doručenia oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk doručil platnú kópiu poistnej zmluvy na poistenie zodpovednosti za škodu pri výkone povolania najmenej vo výške 10 miliónov eur na jednu poistnú udalosť, ktoré bude platné a účinné počas trvania zmluvy.

Takáto požiadavka nie je v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Lehota 7 dní naznačuje, akoby sa vôbec nepočítalo so situáciou, že bude podaná ponuka aj iným dodávateľom - uchádzačom. Z § 138 ods. 2 písm. f) zákona o verejnom obstarávaní pritom jednoznačne vyplýva, že uchádzač, ktorý sa cíti dotknutý konaním obstarávateľa, môže v lehote 10 dní odo dňa doručenia oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk podať voči tomuto výsledku námietky. Úspešný uchádzač tak má predkladať poistnú zmluvu skôr, ako je isté, že sa stane víťazom tendra.

Takéto konanie je v rozpore so zákonom, platnou judikatúrou a rozhodovacou praxou Úradu pre verejné obstarávanie. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní je možné od uchádzačov žiadať poistenie zodpovednosti len vtedy, ak takéto poistenie vyžaduje osobitný zákon.⁵ Nemáme vedomosť o tom, že by predajca strojov slúžiacich na triedenie poštových balíkov bol podľa zákona povinný mať poistenie zodpovednosti. Zo strany SP teda ide o požiadavku zmluvnú, ktorá môže byť požadovaná až pri podpise alebo po podpise zmluvy.

---

³ <http://www.uvo.gov.sk/evestnik/-/vestnik/228236> uverejnená vo Vestníku verejného obstarávania dňa 23.12.2013 pod číslom 20154 -MST

⁴ A v bode 31.3. súťažných podkladov

⁵ Napríklad § 15 zákona č. 586/2003 o advokácii..., § 25 zákona č. 540/2007 Z.z. o audítoroch, audite a dohláde nad výkonom auditu ..., § 11 a zákona č. 473/2005 Z.z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 8 zákona č. 143/2008 Z.z. o civilnom letectve a ďalšie osobitné zákony

Podľa § 45 zákona o verejnom obstarávaní môže byť podpísaná zmluva s úspešným uchádzačom najskôr 16. deň odo dňa odoslania oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk, pričom úspešný uchádzač musí poskytnúť súčinnosť pri podpise zmluvy, do 30 dní po uplynutí tejto 16 dňovej lehoty⁶. Túto informáciu o zákonom stanovených lehotách použila SP aj vo svojich súťažných podkladoch⁷. SP sa teda s požiadavkou na preukázanie zodpovednostného poistenia uponáhľala.

Ani časť zmluvy o dielo (na dodanie linky na triedenie balíkov) týkajúca sa predmetnej požiadavky na zodpovednostné poistenie zrejme nie je v súlade s § 45 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní. Pôvodná požiadavka uvedená v § 27 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní nie je úplne a jednoznačne prenesená do príslušných ustanovení zmluvy⁸.

Ďalšou osobitnou požiadavkou na plnenie bola požiadavka na vyhlásenia autora softvérového diela IS LOGIS, ktorým je súkromná firma Martes s.r.o., o kompatibilitu ponúkanej triediacej linky s týmto (s jeho) softvérom⁹. Toto potvrdenie malo byť tiež dodané úspešným uchádzačom do 7 dní odo dňa doručenia oznámenia o jeho úspešnosti (oznámenia o výsledku verejného obstarávania).

Požiadavka na kompatibilitu linky s existujúcim softvérom je pochopiteľná, ale v takomto stave, v akom je záujemcom prezentovaná a v časovom harmonograme požadovaná, sa javí ako diskriminačná. Úspešný uchádzač nemôže prinútiť cudziu firmu, aby mu vystavila potvrdenie o kompatibilitu jeho softvéru s ešte nedodanou a s vysokou pravdepodobnosťou ešte nevyrobenou triediacou linkou. Navyše vo veľmi krátkej 7 dňovej lehote od doručenia informácie o svojom úspechu v predmetnej verejnej súťaži.

Diskriminačnou sa javí aj ďalšia požiadavka týkajúca sa technickej a odbornej spôsobilosti podľa § 28 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní. Ide o požiadavku, podľa ktorej bol uchádzač pri preukazovaní splnenia podmienok účasti povinný predložiť čestné vyhlásenie, že prevádzkuje (hotline, helpdesk, call centrum pracovisko) komunikujúce v slovenskom jazyku¹⁰.

Požiadavka na prevádzkovanie takéhoto pracoviska v slovenskom jazyku ešte pred dodaním predmetu zákazky môže obmedziť čestnú hospodársku súťaž len na už existujúcich poskytovateľov služby, alebo na poskytovateľov pôsobiacich len na území Slovenskej republiky, a preto ju možno považovať za diskriminačnú.

Nie je jasné ani to, prečo sa SP rozhodla pri tak finančne náročnom projekte uprednostniť ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku pred najnižšou cenou.

---

⁶ § 45 ods. 2 a § 45 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní

⁷ Bod 32 súťažných podkladov

⁸ Požiadavka nekorešponduje s podmienkou uvedenou v čl. 8 bod 10 zmluvy o dielo na dodanie zariadenia na triedenie balíkov

⁹ Bod 31.3.3. súťažných podkladov a bod III.1.4.2 oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania uverejneného dňa 23.12.2013 vo Vestníku VO č. 252/2013 pod číslom 20154-MST

¹⁰ Bod III.2.3 bod 3.3 oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania uverejneného dňa 23.12.2013 vo Vestníku VO č. 252/2013 pod číslom 20154-MST

Kritériu cena dala 70% váhu a kritériu lehota dodania triediacich liniek v týždňoch až 30% váhu všetkých bodov. Z informácií uverejnených na profile SP¹¹ na stránkach Úradu pre verejné obstarávanie je zrejmé, že ponuku podal len jeden uchádzač¹². A to napriek tomu, že si súťažné podklady vyžiadalo až 10 uchádzačov¹³.

V papierovej ponuke podal cenovú ponuku za 2 triediace linky vo výške 11 549 340 eur bez DPH, pričom túto ponuku v elektronickej aukcii (bez účasti konkurencie) znížil o takmer 700 000 eur na 10 780 000 eur bez DPH. O koľko by bol svoju ponuku znížil, keby bola podrobená konkurenčnému tlaku vo férovej hospodárskej súťaži už asi nezistíme.

Práve kritérium č. 2 lehota dodania pre dodávku triediacich liniek na balíky pre Hlavné stredisko služieb Bratislava (HSS BA) a Hlavné stredisko služieb (HSS KE) je veľmi rozporuplné. Z oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania ani zo súťažných podkladov, ani zo zmluvy o dielo nie je zrejmé, ako sa vlastne bude táto lehota na dodanie dvoch triediacich liniek počítať.

Ak by sme vychádzali z normálnej logiky a textu oznámenia o vyhodnotení ponúk, tak úspešný uchádzač sa zaviazal dodať triediacu linku do Hlavného spracovateľského strediska Bratislava v lehote 36 týždňov odo dňa podpisu zmluvy a do Hlavného spracovateľského strediska Košice do 47 týždňov odo dňa podpisu zmluvy. Pri preštudovaní zmluvy o dielo uverejnenej v Centrálnom registri zmlúv je však príslušné ustanovenie jemne pozmenené a podľa čl. 4 ods. 1 zmluvy je úspešný uchádzač spoločnosť Koval system, a.s. povinná dodať tieto linky do 83 týždňov¹⁴.

Tieto zmeny respektíve existujúca príloha č. 3 zmluvy o dielo má za následok úplnú zmenu zmluvných podmienok, nakoľko predlžuje lehota dodania pre Hlavné spracovateľské stredisko Košice z 47 týždňov, ktoré by uplynuli dňa 2.3.2015 na iný, pre úspešného uchádzača výhodnejší termín a to až do 25.9.2015. Úspešný uchádzač nemá na dodávku 47 týždňov ako deklaroval, ale až 76 resp. 77 týždňov.

Takáto zmena však zásadným spôsobom mení pôvodné verejné obstarávanie, ktoré sa stáva nečitateľným a tým pádom aj netransparentným. Dochádza k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania a zároveň k porušeniu princípu nediskriminácie záujemcov, nakoľko o tejto možnosti predĺžiť lehota na dodanie liniek alebo jednej linky nevedeli. Zo súťažných podkladov nebolo jasné a zrozumiteľné, akým spôsobom bude SP požadovať dodávku - teda či bude prebiehať naraz alebo postupne. Nikde v súťažných podkladoch sa nenachádza ani predpokladaný dátum odovzdania miesta, kde majú byť diela nainštalované.

Tým, že lehota dodania triediacich liniek nie je úplne jednoznačná, je možné považovať súťažné podklady a kritériá v nich uvedené ako aj zmluvu za problematickú, nakoľko sú

---

¹¹ <http://www.uvo.gov.sk/profily/-/profil/zdokumenty/9015/136438>

¹² KOVAL systems, a.s., Križna 950/10, 018 61 Beluša, IČO 31602029

¹³ <http://www.uvo.gov.sk/profily/-/profil/zdokument/9015/136438/4> ; vid' odôvodnenie nezrušenia použitého postupu uverejnené na profile Slovenskej pošty, a.s.

¹⁴ Pôvodné znenie „Zhotoviteľ sa zaväzuje začať so zhotovením Diela bezodkladne po odovzdaní a prevzatí miesta plnenia a odovzdať celé Dielo najneskôr do ..... týždňov odo dňa odovzdania a prevzatia miesta plnenia.“

porušené viaceré ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní, vrátane princípov verejného obstarávania uvedených v § 9 ods. 3. V dôsledku nejasností sú porušené aj povinnosti súvisiace s prípravou súťažných podkladov¹⁵. Pravidlá uplatnenia kritérií¹⁶ musia byť nediskriminačné a musia podporovať čestnú hospodársku súťaž. Nedostatky spôsobené nejasným prenesením kritéria č. 2 do zmluvy spôsobujú ďalšie porušenia zákona. Podľa § 45 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní nesmie byť uzavretá zmluva v rozpore so súťažnými podkladmi a s ponukou predloženou úspešným uchádzačom.

Pri čítaní zmluvy o dielo na dodávku triediacich liniek sme však prišli aj na ďalšie nezrovnalosti. Tieto sa neodstránili ani v súťažných podkladoch ani v zmluve uverejnenej v Centrálnom registri zmlúv¹⁷. Ide o rozdielne výšky sankcií vyjadrené v číslach a v písanom texte slovom.

Nejde pritom o malé sumy. V čl. 7 ods. 6 zaväzuje objednávateľ zhotoviteľa k úhrade zmluvná pokuta za porušenie príslušnej povinnosti nasledovne *„Objednávateľ je oprávnený požadovať od Zhotoviteľa zaplatenie Zmluvnej pokuty vo výške 50.000,- eur (slovom: tristotisíc eur) za každý takýto prípad.“* Podobná disproporcia sa nachádza aj v ďalšom ustanovení zmluvy v čl. 8 ods. 7, kde pri porušení obchodného tajomstva vzniká druhej zmluvnej strane nárok na zaplatenie *zmluvnej pokuty vo výške 100.000,- eur (slovom: tristotisíc eur).*¹⁸

Zmluva nevykazuje znaky dobrého a opatrného hospodára, lebo nezabezpečuje práva objednávateľa jasne, zreteľne a jednoznačne. Takéto konanie je porušením zákona o verejnom obstarávaní a aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ani informácie týkajúce sa elektronickej aukcie nie sú v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Z oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania a z obsahu súťažných podkladov sa záujemcovia nedokázali dozvedieť, ako a kým spôsobom bude samotná elektronická aukcia prebiehať. V súťažných podkladoch úplne absentujú informácie o dĺžke aukcie, o spôsobe predlžovania, o informáciách, ktoré budú uverejnené a podobne.

Za týchto skutkových okolností je možné skonštatovať, že pri dodržaní všetkých zákonných ustanovení mohla SP získať nie jednu, ale viac ponúk, ktoré mohli prispieť k zvýšeniu kvality dodávaných zariadení na triedenie balíkov a zároveň nakúpiť túto technológiu za nižšiu cenu.

---

¹⁵ Zákon požaduje úplné, jasné a jednoznačné informácie uvedené v súťažných podkladoch - § 34 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní

¹⁶ § 35 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní

¹⁷ <http://www.crz.gov.sk/index.php?ID=1380716&l=sk>

¹⁸ Ďalšia disproporcia je v čl. 7 ods. 5 zmluva ...